

Izhaja
vsakega 10. in 25.
v mesecu.

Naročnina do
konca leta 1926
30 Din.

Številka pošto-
čkovnega urada
Ljubljana 12.592.

Ljudska Samouprava

Glasiło gospodarstva, prosvete in politike.

Uredništvo
in upravnštvo:
Kočevje št. 18.

Telefon šte. 5.

Oglasi:

mali beseda 2 Din,
sicer po dogovoru.
V uredniškem delu
vrstica Din 10.—

Vsebina:

Naše notranje bolečine. — Naša gospodarska kriza. — Politične vesti.
— Iz NRS. — Tedenske vesti. — Dopisi. — Gospodarstvo. — Inserati.

Naše notranje bolečine.

Kočevje, sredi avgusta 1926.

Osem let ujedinjenja v skupni narodni državi bi po normalni sodbi imelo pomeniti osem let ustvarjanja čega dela doslej pod tujčevim jarmom vezanih energij mladega svežega naroda, ki je komaj pričakoval svoje samostojno udejstvovanje v enakopravni družbi drugih kulturnih narodov.

Ako pa napravimo bilanco teh osmih let, pa vidimo, da obstoja še vedno šarena zakonodaja šestih ali sedmih držav, iz katerih je naš narod ustvaril lastno državo, vidimo sedem različnih upravnih teles, ki se z izjemo Srbije in Črne gore upravljajo po načelih, ki jih je našemu podjarmljenemu ljudstvu napisal in postavil prejšnji njegov gospodar, vidimo šest najvišjih sodišč, ki predstavljajo vse kaj drugega kot pa v ustavi določeno enotno sodstvo. Pa pogledimo parlament, tega poleg kralja najvišjega predstavitelja ljudske volje in države. Res, da sedi v njem kakih 140 poslancev enotne stranke in smotrenih ciljev, toda to še ne pomeni delavne ustvarjanje večine, ker poleg teh 140 poslancev radikalne stranke sedi 175 poslancev, razprtih in razdeljenih v najrazličnejše grupe in grupice, od katerih vsaka gleda le polje okrog svojega provincionalnega plota, ne vidi in ne briga se pa za interese celotne države ter ne presoja okoliščin iz višjega, vsedržavnega, morda tudi evropskega vidika. Večina teh poslancev se je dočepalo svojega mesta le z demagogijo, to je laskanjem inštinktom in ozki sebičnosti svojih volilcev v določenem okraju ter se trese za težko pridobljeni grunt. Ker se pri poslancu ne gleda na drugo kot število kroglic, je v povojni atmosferi in demagogiji lokalnih patronov vspelo številnim kandidatom, da so postali poslanci in morda tudi visoki državni funkcionarji, dasi jim manjkajo vsi stvarni in osebni predpogoji za pravno, upravno in gospodarsko urejanje in vodstvo države. Še danes obstojajo v parlamentu grupe, ki smatrajo državo kot ono tujca, ne za skupno zadrugo, skupno posest in hišo, ampak kot svoje dni pod tujcem, za eksploatacijski objekt za svoje volilce, katerim je treba metati kosti iz težko obložene državne mize in za katere se med posameznimi grupami vrši konkurenca. Oni ne smatrajo parlamenta za skupno državno delavnico in kovačnico duševnih sil v prid države, ampak le za sredstvo, s katerim se ohranjuje naklo-

njenost volilcev svojega okraja ali svoje stranke. Vsled tega naravno taki poslanci tudi nimajo smisla za vsedržavne potrebe in zato še danes niso vstvarjeni predpogoji skupnega vsedržavnega gospodarskega telesa, to je skupni sodni in upravni zakoni. In ker pomeni poslanski mandat tudi lep vir dohodkov ter vzgledno socijalno stališče, je treba, ako se ne cedi iz državne mize sam med in mleko za nje, tudi z drugimi sredstvi držati volilstvo skupaj: s podžiganjem verskih in plemenskih strastij, s podpiranjem izključnega provincijalizma in separatizma, z zabavljanjem na isto državno upravo, katero voditi bi morali isti poslanci ter vstvarjajo s tem tudi mučno atmosfero neenotnosti v narodu, nezaupanje do lastne države in s tem tudi nevarnost za razpoloženje za nekako inštinktivno iskanje novih potov iz tega nezadovoljstva v provinci.

Verno sliko tega nezrelega in nedostojnega početja daje naše provincionalno časopisje, ki je poleg osebne propagande s shodi glavni steber in sredstvo za pridržanje volilcev nesposobnim podeželskim političnim formacijam.

Naloga pozitivnih ustvarjajočih vsedržavnih strank je pri tem položaju, da odstrani te razdirajoče grupe in elemente iz javnega življenja, predvsem da jih izloči kot političen faktor ali da stisne njih vpliv v javnosti na minimum, pri tem pa da ojači pozitivne sile.

To delo se vrši s polno paro. Pa tudi z vspehom; najhujšim razdiračem in voditeljem razdiralnih negativnih grup so danes izruvani zobje. Politični zobozdravniki derejo take zobe tudi v mehkih foteljih, magari ministerskih. Cilj je, da se zruši žalostna dedščina preteklosti in da se istočasno ubira vse pozitivne sile za predstoječe nujno skupno delo v parlamentu in izven njega, da pridemo tako že enkrat ven iz večnih preprirov in smešnih prepirkov na prosto polje smotrenega velikopoteznega ustvarjanja moderne države. Za to delo in cilj pa je treba železnih živcev in angeljskega potrpljenja, ne samo voditeljev, ampak tudi volilcev in davkoplačevalcev.

In na tej poti pomeni sedanja vlada Nikole Uzunovića važno razdobje. S.

Naša gospodarska kriza.

Pod tem napisom je priobčil zadnji „Trgovski tovariš“, glasiło trgovskih nameščen-
cev, zanimiv doslej najboljši članek o na-

stanku, razvoju in izhodu naše gospodarske krize. Zasluži, da ga našim bralcem v ne-
kolikih potezah podamo.

Med- in povojna Evropa, poprej svetovna vladarica, je zašla v gospodarsko odvisnost Združenih severoameriških držav, ki tirjajo neizprosno po gotovih načrtih svoje dolgove, videč, da se dolžniki v gospodarskem popravljanju ne poslužujejo uspeh obetajočih me od in trošijo na škodo občega blago stanja in konsolidacije nadnormalno največji del svojih dohodkov. Vidijo torej slabo gospodarstvo in pripravo k nadaljnemu medsebojnemu uničevanju, kar mora privedi Evropo ob tla, kjer takorekoč že danes kleči. V to pa civilizirana Amerika noče prispevati in ne želi imeti deleža na evropski blaznosti. — V svoji odvisnosti od Amerike se preje vojujoča Evropa slabo počuti in ne more najti primerne znosljivega izhoda do zaježitve posledic tega stanja. Vendar pa je viden večji ali manjši trud in uspeh pri posameznih državah, kako se skušajo izviti iz nevarnega objema. — Med slovenskimi državami bo najprva Čehoslovaška, ki se bo rešila iz teh klešč, kot priznalo ena najsolidnejših evropskih držav, druge so bolj od zadaj. V naši državi, ki je nastala iz več državnih tvorb v eno, kjer razmere še niso dospele do zdrave, zadovoljive konsolidacije, in kjer se iz raznih zaprek niti domačih zapletkov ne more mirnim potom razvozljati, so nastale posledice povojnosti pri pomanjkljivosti izkoriščanja naravnih bogastev naravnost neznosne. — Vsled tega neprijetno občutimo škodoželjne poglede Italije, Nemčije in celo Nemške Avstrije, ki so uravnale vsaj vsaka svojo upravo v red in normalno funkcioniranje in imajo jamstvo za boljši izid iz vojnih posledic, nego ga je bilo sprva pričakovati. — Nemška in avstrijska republika ste v prvem redu z energičnimi socijalnimi ukrepi zadovoljili nižje sloje, zlasti jako in organizirano delavstvo, in zagotovile notranji mir in stopnjema priborile zgubljeno vpoštevanje sveta. Pri nas pa se je na socijalnem polju več grešilo nego popravilo. Odtod ni zadovoljnosti in je ne bo. Mir je za zdaj pripisovati le močni oboroženi sili in strogi zakonodaji ter miroljubnosti troedinega naroda, od katerega je slovenski del priznalo najpotrpežljivejši. Iz mnogih opustitev in napak ter strankarske brezglavosti se je pri nas vgnezdila trdovratna kriza, ki kliče po nujni sanaciji in ki se da ob nekoliko jačji eneržiji vlade kaj enostavno reševati. „Treba je dvig-

niti kupovno moč našega potrošača in prenehala bo notranja trgovinska, industrijska in obrtna kriza v državi. Dvignjeni konsum je zmanjšana kriza.“ — Tako „Trgovski tovariš“. Kmet in delavec trdita podobno: „Ako imata kmet in delavec denar, ga imajo vsi!“ — To je tudi resnica, ker sta oba najreelnejša odjemalca in najboljša plačnika, ako je denar pri hiši. Da pri nas ni tem neprimlikam le vlada kriva, marveč predvsem direktni interesentje, ni treba globokega proučavanja. Proces duševne ločitve med bogatim in revnim, ki tišči v razkolje delodajalca in delojemalca na škodo obeh, ne dopušča premaganemu delavstvu, da si opomore nad vsakdanjo pičlo hrano. Delodajalec pa ne vidi, ali iz raznih zanj merodanih razlogov ne prevdara opasnosti, ki daje bacile za splošno nezadovoljnost, iz katere pozneje brez velikih žrtev ne bo izhoda. K tej nezadovoljnosti prispeva mnogo davčni vijak, ki drži draginjo ali jo zvišava vzlic padanju vrednosti na višino, katere potrošač ne more zmagovati. Ako pomislimo, da pri kilogramu sladkorja dobiva država 5 Din na trošarini in uvozni carini, vidimo, da tudi država po svoje k današnji krizi prispeva. Dokler se ne ustvari pridnim in zmožnim ljudskim plastem življenske eksistence in se ne preneha ustvarjati z brezsrčnostjo delodajalca in nezadovoljstvom delojemalca bojnega stanja in preživljalne ter stanovanjske bede, bo šlo vse naše gospodarstvo navzdol do eksplozije, kjer delavec ne bo na gospodarjevi strani. To pa pomenja tudi njegov gospodarski polom. — V tem oziru Slovenija že od nekdaj občutno trpi. V trpljenju pa še nikdar ni kdo iskal, še manj pa našel zadovoljstva in blagostanja.

Ako jemljemo v pretres invalidsko vprašanje in zakonodajo, ne rabimo drugih pojasnil za vir ljudske nesreče in visokega neumevanja in nespretnosti. Tudi to vprašanje bi se dalo praktičnejše, cenejše in povoljnejše takoj prvo leto osvobojenja izvesti in likvidirati.

Mrgoli raznovrstnih vprašanj, ki čakajo na železno, a pravično roko v svrhu rešitve in približanja h konsolidaciji, katere današnji ljudje in parlament nikamor naprej ne premaknejo. H.

Politične vesti.

Prijateljsko in zavezniško pogodbo sta te dni podpisali Jugoslavija in Grčija. Naši državi je zagotovljen prost pas v luki Solun v smislu svoječasne predvojne pogodbe med Srbijo in Grčijo, kar pomeni prost izhod naše države tudi na Egejsko morje, v Levanto, Egipt itd. Prijateljska pogodba s Poljsko se podpiše začetkom septembra t. l. Z Madžarsko se vodijo pogajanja, enako z republiko Avstrijo na širši podlagi kot je obstojala meddržavna pogodba med obema državama doslej. Enako z Nemčijo, Anglijo in Francijo. S tem je faktično vpeljana nova nota v našo zunanjo politiko, ki prekoračuje ozek okvir Male Antante, ki zasleduje le specialne regionalne mejne cilje. Ta nepričakovana delavnost našega zunanjega, birokratično delujočega ministerstva je javnost prijetno iznenadila.

Začasno premirje se je doseglo med mehiškansko državo, ki izvaja ustavna določila glede premoženja cerkva in njegove uprave tudi nasproti katoliški cerkvi, in med mehiškanskimi katoliškimi škofi. Nameravana meščanska vojna in revolucija proti „brezbožni“ mehiškanski vladi se je torej izjalovila.

Jedro spora je v tem, kdo bo upravljal cerkveno bogato premoženje, ali škofje s podrejenimi duhovniki kot je to bilo doslej in kot je to tudi pri nas, ali odbori iz vrst vernikov samih. Izgleda, da je prešla uprava iz rok škofov v roke vernikov, kot določa to mehiškanska ustava.

Vojaška revolucija v Grški je odstranila dosedanjega diktatorja Pangalosa brez prelivanja krvi ter vzpostavila zopet venizelistični med vojno Srbiji prijazen režim. Lahko smo veseli, da so v naši državi taki pretresi nemogoči, za kar se imamo zahvaliti narodni svoji dinastiji in odlični discipliniranosti naše vojske.

Iz NRS.

Pri občinskih volitvah v Srbiji in Črnigori dne 15. t. m. je odnesla NRS veliko zmago. Dobila je 70% vseh občin in nad 60% vseh oddanih glasov, torej v vsakem oziru absolutno večino nad vsemi strankami. To razveseljivo sliko moti le okoliščina, da sta vsled nedisciplinirane ambicije prejšnjega podžupana beograjske občine Bobića bili v Beogradu vloženi dve radikalni kandidatski listi, ki sta dobili 8600 glasov, ker pa sta bili razcepljeni je oficijelno radikalna lista dobila le 6300, demokratska pa 6500. Ker se dele mandati po listah in ne po strankah, je pripadlo dve tretjini mandatov demokratski listi in stranki in s tem je vsled razcepljenosti v radikalnih vrstah prešla beograjska občina navzlic večini radikalskih volilcev v roke Davidovičevih demokratov. Pribičevićevi demokrati so dobili le 700 glasov in so dobili en mandat, radikalni oficijelne liste 9, Bobić 2. Ker pride v parlamentu kmalu občinski volilni zakon na vrsto za celo državo, je pričakovati prihodnje leto občinskih volitev po celi državi. Beograjski radikalni upajo, da bodo takrat pogreško z dne 15. avgusta t. l. temeljito popravili.

Tedenske vesti.

Osebnosti. Višji šolski inšpektor srednjih šol prof. Josip Wester v Ljubljani je vpojen. Da izgubi naša šolska uprava tako odličnega šolnika strokovnjaka sredi njegovega vstvarjajočega dela in ga v najboljših moških letih pahne v nedelo, je vzrok radičevska površnost, s katero so radičevci kot imejitelji prosvetnega ministerstva v vladi sestavljali lani državni proračun. Pri tem so namreč prezrli, da srednje šole rabijo — nadzornike in niso postavili vsled tega njih plač v proračun. Zato je moral gospod višji šolski inšpektor in vseh sedem njegovih kolegov iz cele države v — penzijo. Vsekakor jako smotreno upravljanje države in porabljanje davkoplačevalskega denarja! — Na Bledu so se mudili te dni pri N. V. Kralju, ministerski predsednik Nikola Uzunović, notranji minister Maksimović, minister za šume in rude Dr. Nikić. Konferirali so o važnih vprašanjih zunanje politike (kolektivna nota Bolgariji, zveza z Grško, prijateljska pogodba z Grško in Poljsko, zasedanje Društva narodov) in notranje politike (občinske volitve v Črni gori in Srbiji, konferenca o tem, ali naj se obdrži sedanja vladna večina za jesensko-zimsko zasedanje skupščine, ali pa je že dozorel čas za novo plodovitejšo kombinacijo, premočitve načrtov o novih železniških progah, zlasti zveze Beograda s Splitom in pritegnitev Ohride in Debra k progi Beograd-Skopje-Solun itd.). S tem postaja Bled via facti letna prestolnica

in središče državne politike. Od ministrov sta bila zlasti prisrčno sprejeta oba velika župana iz Ljubljane in Maribora, katerih odstop želi Radić in njegovi slovenski prijatelji, da bi zasedli njih mesta s svojimi partizani. — Pa pravijo, da iz teh želj ne bo kruha. — Vpokojen je višji drž. živinozdravnik v Kočevju g. Franjo Martelanc, prestavljen iz Kočevja pa drž. živinozdravnik g. Franjo Goljar v Beograd kot ministerijalni tajnik. Čestitamo! Enako je prestavljen iz Kočevja v Št. Jurij pri Celju učitelj tukajšnje mestne osnovne šole gospod Simon Gorišek. Z njegovo prestavitvijo izgubi kočevska učeča se mladina odličnega narodnega učitelja pravega čistega narodnega duha kot je v Kočevju edino na mestu. Z ozirom na vedno boljše množično učiteljsko v okraju pričakujemo, da nam šolska uprava pošlje za nadomestek vsaj prikrita Nemca, ako že odkritega ne, vsekakor pa kaj mlačnega. Gospod Simon Gorišek je tudi odličen godbenik in muzik, ki je z veliko vnemo poučeval mladino v godbi in muziki. Kdo bo nadaljeval? —

Sprememba posesti v Kočevju. Staro meščansko hišo št. 18-19 na Glavnem trgu v Kočevju je s celotnim posestvom, kot isto stoji in leži, kupil, kot čujemo, od dosedanjih lastnikov Dr. Ivan Sajovic, mestni župan in odvetnik v Kočevju. K posestvu spada tudi več stavbnih parcel v pomerlju mestne občine. Iskreno čestitamo!

Na državni realni gimnaziji v Kočevju, ki bo letos popolna, se prične šolsko leto 1926/27 z dnem 1. septembra. Vpisovanje učencev za 1. razred bo v četrtek dne 2. septembra od 8. do 10. ure, nakar se začne sprejemni izpiti. — Vpisovanje učencev v višje razrede (II.—VIII.) bo v petek dne 3. septembra od 8. do 12. ure. Otvoritvena služba božja bo v soboto 4. septembra ob 8. uri v mestni župni cerkvi. Redni pouk se prične v ponedeljek 6. septembra ob 8. uri. Ponavljalni in naknadni izpiti se bodo vršili med 24. in 31. avgustom po sporedu, ki je objavljen na uradni deski. Ravnateljstvo.

Dijaški Dom Kočevje je z nakupom Venuševe palače podvojil svoje delovanje. Prenaredil je vse potrebno okrog hiše in v hiši. Ker je 15 sob za gojence, se bo lahko v večji meri vpoštevalo želje poedincev, zlasti tudi po oddeljenih sobah. Izjemoma se bo dovolilo, da lahko pripeljejo posamezniki s seboj posteljino in ev. tudi posteljo in drugo, toda le za separirane sobe. Vsi gojenci se pri vstopu podvržejo zdravniškemu pregledu. Malaričnih ali tuberkuloznih se ne bo spre-

Ali ste že poravnali naročnino?

jelo. Pregleda hišni zdravnik. Zavod ima perice, šiviljo itd. v zavodu, ki imajo samo svoje specialne strokovne naloge. Obeduje itd. se skupno. Zaeno z gojenci obeduje eden od gospodov profesorjev iz pedagoškega vodstva zavoda, ki pazi tudi na obliko in pravilnost. Pri zadnji odborovi seji 21. t. m., kjer so se določile modalitete vodstva in gospodarstva za šolsko leto 1926/27, se je sprejelo 18 dijakov gojencev deloma za znižano oskrbnino, deloma zastoj. Pedagoško vodstvo bo obstajalo iz treh ali štirih aktivnih profesorjev kočevske realne gimnazije, ki odvarja letos osmi razred. V obeh objektih bo letos prostora za ca. 100 gojencev. Dosedaj je prijavljenih nekaj nad 80. S tem zavodom so stariši, ki dajo svoje sinove v

ta inštitut, popolnoma razbremenjeni tako glede vzgoje kot glede študija svojih sinov, ker vso to skrb prevzame inštitut pod vodstvom gospodov profesorjev ter nadzorstvom društvenega odbora oziroma predsedstva. Kot znano je vodstvo zavoda v rokah znanih kočevskih Slovencev. Tako na primer sestoji predsedstvo iz mestnega župana in odvetnika Dr. Ivana Sajovica kot predsednika in ravnatelja državne realne gimnazije kočevske gospode Antona Burgarja kot podpredsednika, v odboru pa so prof. Voštar, prof. Dr. Ilc, veleindustrijalec A. Kajfež, sodni predstojnik svetnik Jerman, bančni ravnatelj R. Gulič, prokurist Ilc, srezki nadzornik Betriani, odvetnik Dr. Št. Rajh itd. Po dosedanjih prijavah sodeč se bo zbral v Dijaškem Domu kočevskem letos naraščaj najboljše slovenske inteligence iz umstvenega in gospodarskega sveta. Zasesti je le še kakih 20 mest.

Volitve v Trgovsko in Obrtno zbornico se vrše dne 22. septembra t. l. Kot vsaka, pa naj bo to še bolj gospodarska stvar, pri nas, nosijo seveda tudi te strogo stanovske volitve pečat divjega strankarstva, v katerem stojita na čelu obeh front „Slovenec“ in „Jutro“. Pod firmo, ki jo zagovarja „Slovenec“, se je zbralo vse, kar je proti vodstvu in politiki SDS v Sloveniji, „Jutro“ pa kontrira s stanovskimi organizacijami, ki bi morale postaviti candidature v stanovskem smislu, v katerih organizacijah je vodstvo večinoma v rokah pristašev SDS. Tako nam tudi te gospodarske in stanovske volitve nudijo žalostno sliko slovenske in samoupravne nezrelosti.

Glede volitev v Trgovsko in Obrtno zbornico ter NRS v volilnem okrožju Ljubljana-Novomesto Okrožni odbor NRS ni ničesar sklepal ter ima torej vsak član NRS v tem okrožju pri teh volitvah prosto roko.

Važno za vojne obveznike. Razglasitev razporeda se ima v smislu zakona o ustroju vojske in izdanih naredb za srezko poglavarstvo Kočevje do 15. septembra t. l. na določenih srezkih zboriščih ustmeno izvršiti in sicer:

- na dan 29. avgusta t. l. občin zborišča Rašica pri Turjaku,
- na dan 5. septembra t. l. občin zborišča Kočevje jugovshod Haufov drevored,
- na dan 8. septembra t. l. občin zborišča Žlebič pri Ribnici,
- na dan 12. septembra t. l. občin zborišča Kočevje severozahod, vila Lassi gozd pri cerkveni podružnici Korpus Kristi — vsakokrat točno ob 6. uri zjutraj.

Od razglasitve so izvzeti:

rezervni oficirji, ki so prejeli pismena obvestila o svoji dodelitvi za slučaj mobilizacije,

vsi stalno in privremeno (začasno) nesposobni, kateri imajo tozadevna uverjenja ali potrdila,

vsi ostali moški (vojni obvezniki) se mo-

rajo razglasitve v navedenih določenih dnevih brezpogojno udeležiti.

Kdor bi se ne odzval, ga bodo zadele v smislu vojaških predpisov stroge posledice.

Na letošnjih vojaških naborih za srez Kočevje je bilo potrjenih iz občine: Banjaloka (od 24) 4, Borovec (od 6) nihče, Briga (od 3) nihče, Črni potok (od 5) 2, Dane (od 13) 8, Dolenjvas (od 40) 16, Draga (od 12) 4, Fara (od 31) 15, Gora (od 13) 4, Gotenica (od 10) 3, Jurjevica (od 16) 6, Knežjalpa (od 3) 2, Koprivnik (od 11) 4, mesto Kočevje (od 27) 9, Kočevska reka (od 7) 2, Kopolje (od 11) 1, Koče (od 5) nihče, Livold (od 12) 3, Loški potok (od 56) 16, Lužarji (od 19) 6, Malagora (od 12) 2, Mozelj (od 19) 8, Nemškaloka (od 4) 1, Novilazi (od 9) 5, Osilnica (od 37) 7, Podgora (od 19) 3, Polom (od 7) 4, Ribnica (od 46) 18, Rob (od 28) 11, Spodnji log (od 3) 1, Sodražica (od 56) 23, Stara cerkev (od 16) 8, Stari log (od 12) 4, Struge (od 13) 4, Sušje (od 11) 3, Sv. Gregor (od 47) 14, Trava (od 17) 8, Turjak (od 47) 18, Vel. Lašče (od 17) 8, Velike Poljane (od 11) 4, Videm (od 39) 14, Željne (od 19) 7 nabornikov.

Iz sodnega okraja Kočevje je bil, kar odseva iz gorenjih števil, najslabši material in sicer izključno iz nemških občin, iz slovenskih pa iz Osilnice. Slaba rast, nerazvitost, tuberkuloza, obča slabost, zlasti slabokrvnost in gotove dedne bolezni naravnost grasirajo nad kočevskim prebivalstvom. Nekaj krivde na tem je iskati gotovo tudi v medvojnem pomanjkanju in slabi prehrani. Vendar pa v primeri s slovenskimi občinami je le prevelika razlika rezultatov. Krivda leži v rasi.

Gospodje od komisije so bili uvidevni in dobrohotni, kar je napravilo ugoden vtis na vse, ki so nekda v Avstriji okušali visokost in nedostopnost vojaških oseb ob takih priložnostih.

Ako se prevdari, da so bili v logaškem okraju potrjeni vsi fantje, v radovljiškem 90 odstotkov itd., v nemškem kočevskem pa komaj 15 odst., potem seveda o enakosti krvnega davka ne more biti govora.

Ali ste že poravnali naročnino?

Dopisi.

Kočevje. Pretekli teden se je poslovil od nas velezaslužni kočevski Slovenec in šolnik višješolski nadzornik g. Josip Novak z gospo soprogo. Odhaja na svoje posestvo v Št. Vid pri Stični, v svojo ožjo domovino. Dasi pristaš SLS, si je gospod višji šolski nadzornik umel pridobiti simpatije in spoštovanje celokupnega prebivalstva v okraju, brez razlike stranke ali narodnosti. Zlasti učiteljstvo, katero je kot kočevski okrajni šolski nadzornik vodil v najtežjih časih po sigurnih potih, ga spoštuje kot svojega očeta. Tudi kočevski Slovenci bomo težko pogrešali njegove vedno stvarne, dobro prevdarjene nasvete ter njegovo v vsakem oziru absolutno zanesljivo delavnost in poštenost. To je povdaril na poslovnem večeru poleg dekana Ferdinanda Erkerja zlasti tudi mestni župan

Dr. Sajovic, ki je v toplih poslovnih besedah pokazal, kaj je bil gospod višješolski nadzornik kočevskim Slovincem s svojo tiho, vztrajno delavnostjo, želeč njemu in gospej soprogi v njegovem domačem Tuskulu še mnogo let, pa tudi, da naj ne pozabi na svoje številne kočevske prijatelje. Ginjen se je gospod višji šolski nadzornik zahvalil za počastitev in priznanje, zagotavljajoč, da spada kočevsko njegovo delovanje v najlepši del njegovega življenja.

Gospodu višjemu šol. nadzorniku želimo tudi mi v ožji njegovi domovini: Na mnogaja ljeta!

Trebnje. Imamo v dobrem spominu delovanje SLS in njenega poslanca za ribniško dolino g. Škulja v kočevskem okraju, za kar je dobil zaslužen okrc v slovenskem časopisu, v nemškem pa pohvalo. Ko se je nekoliko to poleglo, je 8. t. m. g. dr. Korošec v Trebnjem nastopil kot svoječasno dr. Šušteršič v imenu slovenskega naroda in govoril potrpežljivim ušesom o zadevah: Balkan balkanskim narodom, mi in Italija, vlada nedelnosti, izseljevanje in agrarna reforma, za kmeta lepe besede, nekda in danes, vlada brez srca, volitve v trgovsko zbornico, mi in delavstvo, proti korupciji, za poštenje in načelnost, izenačenje davkov humbug, borba za avtonomijo, za slovensko fronto. Na koncu govora so bile govorjene pričakovane zmagoslavne besede, da je SLS stranka vsega slovenskega naroda, da kdor drži s Pucljem ali z radikali, slabi slovensko moč in SLS strelja v hrbet (kakor SLS kočevskim Slovincem), kdor pa cepi slovensko fronto, je izdajalec in očiten grešnik ter ga bo narod obsodil.

To nam je dolžnost sporočiti s prošnjo za pojasnilo, v koliko velja ta govor v resnici za celo Slovenijo in v koliko za Trebnje in Kočevje. Nam se zdi, da niti sam g. dr. K. v tem ne more dati določnega pojasnila. To je bilo govorjeno s hromega stola le za one Trebanjce, kateri komaj razločujejo volivne skrinjice. Ako hoče g. dr. K. oziroma SLS voditi slovensko politiko in Slovence, kakor je nje dolžnost, in ako hoče priprego od svojih političnih nasprotnikov, bo morala ne s Trebnjem, nego s trebljenjem v lastnih vrstah v kratkem na pravem mestu pričeti. Za zblizanje slovenskih strank SLS dozda ni niti z mezincem zganila, ostale stranke — razun edine radikalne — pa tudi ne, zato ostane vse pri starem, kmet in delavec pa kolneta.

P.

Gospodarstvo.

Industrija obuče na Praškom Velikom Sajmu. Na Velikom Sajmu u Pragu (od 29. avgusta do 5. septembra o. g.) izlagati će korporativno industrija obuče u Čehoslovačkoj republici. Dotičnu ekspoziciju priredjuje Savez tvorničara obuče u Pragu kao jednu praktičnu vrst jubilea dvadesetgodišnjice svojega

Glavnica . 3.000.000 Din
Rezervé proti 700.000 „
Stanje vlog ca 20.000.000 „

Brzjavni nasl.: Merkantilna

Telefon interurban:

Kočevje št. 3 - Ribnica št. 4.

MERKANTILNA BANKA

centrala KOČEVJE, podružnica RIBNICA

kupuje in prodaja dolarje in druge valute, vrednostne papirje, srečke itd. Izvršuje nakazila in vnovčenje v tu- in inozemstvu. Izvršuje vsa v bančno stroko spadajoča posla. Zveza z Ameriko.

Je dragevolje strankam na razpolago brezplačno z informacijami glede kateregakoli denarnega posla.

Obrestovanje vlog do dneva pologa do dneva dviga:

brez odpovedi . . . 5%
na 1 mesečno odpoved 6%
na 3 mesečno odpoved 7%
na 6 mesečno odpoved 8%

Rentni in invalidski davek plača banka sama.

Uradne ure: od 1/9. do 12. predpol. in od 3. do 5. ure popoldne.

postanka. Čehoslovačka industrija obučje je glasovita radi izvršnog kvaliteta svojih produktov, njihove modernosti i jeftinoće. Ova industrija zaposluje preko 20.000 radnika u 90 velikih tvornica, ne gledajući na mala preduzeća. Godišnja produkcija iznosi preko 25 milijuna pari cipela te mogu tvornice ovu produkciju još znatno povisiti. Čehoslovačka obučja izvaža se u Austriju, Njemačku, Jugoslaviju, Rumunjsku, Poljsku, ali takodjer u Englesku i Francosku. Svi trgovci sa obučom upozoravaju se na ovu prigodu, kad mogu vidjeti na okupu ekspozicije najvećih čehoslovačkih tvornica obučje. Uz ekspoziciju tvornica obučje biti će još ekspozicija kože te ekspozicija tvornica na obučarske potrepštine.

Ljubljanski velesejem — pokrajinska razstava

4.—13. septembra 1926.

„Ljubljana v jeseni“. Pod pokroviteljstvom Nj. Vel. Kralja.

Kmetijska razstava,
Vrtnarska razstava,
Umetniška razstava,
Higijenska razstava,
Radio-razstava,
Automobiliska razstava,
Industrijski proizvodi.

5. septembra: Razstava plemenskih konj.

8. in 9. sept.: Mednarodna razstava psuv. Legitimacija, ki velja Din 30 upravičuje do polovične vožnje na osebnih in brzovlakih. Dobi se v denarnih zavodih, kmetijskih in tujskoprometnih organizacijah itd.

Največja razstava v državi. Oglejte si jo!

Pokrajinska razstava „Ljubljana v jeseni“, ki jo priredi uprava Ljubljanskega velesejma od 4. do 13. septembra 1926 bo zelo pestra in zanimiva. Obsegala bo specialne razstave kmetijstva, vrtnarstva, umetnosti, higijene, automobilov, radio aparatov in potrebnih ter industrijskih proizvodov. 5. septembra se priredi obsežna razstava plemenskih konj, 8. in 9. septembra pa mednarodna razstava psuv, kjer bo razstavljenih preko 700 najlepših živali. Kmetijska razstava bo med drugim obsegala tudi mlekarstvo in sirarstvo, pri čemur sodeluje 26 mlekarov ozr. sirarov iz Slovenije. Obratovala bo ves čas razstave tudi moderna mlekarna v polnem obsegu. Dalje bodo tu razstavljeni buteljska vina, preko 40 različnih vrst iz vseh slovenskih vinorodnih gor, in bodo vina občinstvu po kozarcih kot pokušnja na razpolago. Kmetijski stroji in orodje bo zanimalo gotovo vsakega našega gospodarja. Na razstavi bo prišlo do veljave tudi naše umetno vrtnarstvo. Vrtnarska razstava bo prvič prirejena v tako velikem obsegu. Nadvse zanimiva bo umetniška razstava, kjer bodo postavljena na ogled novejša dela skoro vseh slovenskih upodabljalnih umetnikov. Mnogo poučnega bo nudila higijenska razstava, ki bo za to priliko popolnoma preurejena in povečana. Automobiliska razstava ima namen interesentom nazorno predložiti najmodernejšje tipe avtomobilov. Z ozirom na vse večji pomen, ki ga zavzema radio v gospodarskem

in kulturnem življenju današnjega časa, se priredi tudi radio razstava, da se tako ugladi temu izumu pot v najširše kroge naroda. Radio aparat je dobrodošel prijatelj tako posamezniku, kakor družbam v dolgih zimskih večerih. Na pokrajinski razstavi pa bode tudi zastopana naša industrija, trgovina in obrt z vsemi predmeti, ki pridejo v poštev za jesensko in zimsko sezijo. V splošnem bo ta razstava nudila vsakemu posamezniku toliko zanimivega, poučnega in koristnega, da bi ne smelo biti nikogar, ki je ne bi posetil. Legitimacija, s katero je zvezan poljuben vstop v vse razstave in polovična vožnja na železnici, stane 30 Din in se nahaja že v prodaji, pri vseh večjih denarnih zavodih, trgovskih in tujskoprometnih ustanovah, pri župnih uradih in županstvih ter pri podružnicah Kmetijske družbe za Slovenijo. Enkratni ogled razstave stane 10 Din in se bode vstopnice dobile pri vstopih na razstavo.

P. t. potnikom in posetnikom Kočevja ter cenj. meščanstvu se priporoča

HOTEL „TRST“, Kočevje

Prvovrstna kuhinja.

Najboljša vina.

Sobe za tujece. — Avtogaraža.

J. Klemenčič
hotelir.

Anton Bizjak, čevljarska delavnica Borovnica

izdeluje in oddaja svoje čevljarske izdelke zlasti moško trpežno obutev najceneje.

Izdaja za konzorcij in urejuje Pavle Homan, Kočevje.
Tiskarna J. Pavliček, Kočevje.

ZOBNI ATELJE

BORIS BAN, Kočevje

vis à vis župne cerkve, hiša tvrdke Peter Petsche

izvršuje solidno in zanesljivo vsa v zobotehnično stroko spadajoča dela. — Vsak delavnik od 8. do 12. in od 2. in 5. ure, ob nedeljah od 8. do 12. ure.

Zlate, srebrne, porcelanaste in cementne plombe, zlate mostičke in krone, umetno zobovje, čiščenje zob, pritrjevanje, obnova.

===== CENE IN DELO BREZ KONKURENCE! =====

Pozor!

Pozor!

Poljedelci in obrtniki!

Brezkonkurenčno si nabavite Vaše potrebnosti, kakor: železo, pločevino, žičnike, žico, štedilnike, razno kovaško, ključavničarsko, mizarstvo in drugo obrtniško ter poljedelsko orodje, barve, razne lake, bencin, olje, firnež itd. Poljedelski stroji, razni plugi, brane, slamo-reznice, mlatilnice, čistilnice pri stari na novo urejeni tvrdki

Fr. Göderer nasl. FR. HUBER, Kočevje.

Zaloga najboljšega cementa in drugih stavbenih potrebščin.

Zaloga smodnika in vseh drugih lovskih potrebščin.

✱

✱

DIJAŠKI DOM KOČEVJE.

Največji tovrstni internat Jugoslavije.

Prvovrsten internat za srednješolsko učečo se mladino pod pedagoškim vodstvom in nadzorstvom aktivnih srednješolskih profesorjev.

Krasna igrišča. — Smrekovi gozdovi. — Lastni vrtovi. — Lastna ekonomija.

Popolna prvovrstna oskrba. Nizke cene.

===== STEVILO MEST OMEJENO NA 120 GOJENCEV. =====

✱

✱

5% Mestna hranilnica v Kočevju

Uradni prostori so v Gradu Trg Kralja Petra Osvoboditelja.

Uradni dnevi vsak ponedeljek in četrtek od 8. do 11. ure dopoldne in ob sejnih od 8. do 12. ure dopoldne.

Stanje vlog dne 1. januarja 1926:
Din 19,117.539/23

Obrestna mera za hranilne vloge (brez odbitka rentnega davka) 5%
Obrestna mera za hipoteke 8%
Obrestna mera za menice 12%